

บันทึกการตอบข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
เรื่อง ข้อหารือเกี่ยวกับการกำจัดขยะติดเชื้อของสถานพยาบาล

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท ได้มีหนังสือที่ ชน ๐๐๓๒/๑๕๓๒ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยอ้างถึงกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ.๒๕๕๘ และข้อหารือเกี่ยวกับการกำจัดขยะติดเชื้อของสถานพยาบาล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตามที่อ้างถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ.๒๕๕๘ ข้อ ๓ (๘) คลินิกต้องมีระบบการเก็บและกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่เหมาะสม

จังหวัดชัยนาท จึงมีประเด็นข้อหารือเกี่ยวกับการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังนี้

๑. ในกรณีที่เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ได้ออกข้อบังคับหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นเกี่ยวกับการกำจัดขยะติดเชื้อ โรงพยาบาลของรัฐสามารถทำหน้าที่รับกำจัดขยะติดเชื้อจากสถานพยาบาลของเอกชนได้ หรืออย่างไร

๒. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถมอบอำนาจในการกำจัดขยะติดเชื้อให้โรงพยาบาลของรัฐในเขตพื้นที่ดำเนินการแทนได้หรือไม่

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ตามความในมาตรา ๑๘ วรรค ๑^๒ การจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องมีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นก่อน และเมื่อพิจารณาจากข้อกฎหมายแล้วไม่ปรากฏว่าสถานพยาบาลของรัฐมีหน้าที่ในการให้บริการจัดการมูลฝอยติดเชื้อตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขต่อบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่น มีเพียงสิทธิ

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๑๘๖๔ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขมีถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดชัยนาท

^๒ มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทน ภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้

บทบัญญัติตามมาตรา ๑๙ มีให้ใช้บังคับกับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่ให้ผู้ดำเนินการโรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าว แจ้งการดำเนินการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ที่จะขอจัดการมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองเท่านั้น จึงไม่สามารถรับกำจัดมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาลอื่นทั้งที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐ และสถานพยาบาลของเอกชนโดยคิดค่าบริการได้

ทั้งนี้ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๖ สถานพยาบาลที่ต้องการขอกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองต้องแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานพยาบาลนั้นตั้งอยู่ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตรวจสอบระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและให้ความเห็นชอบแล้ว จึงจะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองได้

ประเด็นที่ ๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถมอบอำนาจได้ โดยอ้างอิงตามมาตรา ๑๘ วรรค ๒ ที่ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำข้อตกลงร่วมกันกับหน่วยงานของรัฐในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการปฏิบัติงานร่วมกันได้

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าสถานพยาบาลของรัฐในพื้นที่ของตนมีศักยภาพในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาลอื่นที่อยู่ในเขตพื้นที่นั้น สามารถทำข้อตกลงร่วมกับสถานพยาบาล และมอบอำนาจในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้แก่สถานพยาบาลนั้นเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด หรือมอบอำนาจให้เฉพาะในขั้นตอนการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อก็ได้ โดยขั้นตอนในการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาลอื่นนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจเป็นผู้ดำเนินการเอง

ทั้งนี้ ผู้ที่ต้องการใช้บริการต้องชำระค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อทุกขั้นตอนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำมามอบให้กับสถานพยาบาลของรัฐที่ได้ทำข้อตกลงร่วมกันในลักษณะของเงินบริจาค

สมชาย ตู๊แก้ว

(นายสมชาย ตู๊แก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐